

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas (toliau – LVOA, arba Aljansas) yra Juridinių asmenų registre įregistruota asociacija, kurios steigimo dokumentuose nurodytas veiklos tikslas – vartotojų teisių ir teisėtų interesų atstovavimas ir gynimas. Asociacija yra nepriklausoma nuo verslo ir kitų su vartotojų teisių gynimu nesusijusių interesų.

1. Asociacijos narių skaičius finansinių metų pabaigoje: 10 narių organizacijų – juridinių asmenų (kurių bendras narių skaičius yra gerokai per 20 narių); Asociacijos narių skaičius finansinių metų pradžioje – taip pat 10 narių organizacijų.
2. Samdomų Aljanso darbuotojų finansinių metų pabaigoje – 5.
3. 2019-11-11 pagal LR labdaros ir paramos įst. galintiems gauti paramą gavėjams iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie LR FM buvo gauta 90,62 EUR.

Pagrindinis Aljanso tikslas – nacionaliniu ir tarptautiniu mastu atstovauti Lietuvos vartotojų asociacijų interesams valstybės valdžios institucijose, verslo struktūrose bei nevyriausybiniam sektoriuje, taip pat ginti kitus asociacijų viešuosius interesus.

Kiti Aljanso tikslai ir uždaviniai:

- Kaupti ir sisteminti informaciją, susijusią su vartotojų socialine integracija, vartotojams aktualia socialine politika bei vartotojus atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veikla, konsultuoti Aljanso narius, vykdyti LVOA narių gebėjimo stiprinimo programas.
- Dalyvauti rengiant ir/ar derinant su vartotojais susijusių įstatymų, kitų teisės norminių aktų bei normatyvinių dokumentų projektus.
- Teikti Aljanso nariams metodinę, informacinę, konsultacinę pagalbą organizacijų valdymo, planavimo, finansavimo ir kitais klausimais.
- Atstovauti Aljanso narių bei visų Lietuvos vartotojų interesams valstybės valdžios institucijose, teismuose, nevyriausybiniuose organizacijose, taip pat tarptautinėse organizacijose ir kitose institucijose.
- Užmegzti ir palaikyti ryšius su užsienio partneriais.
- Kurti alternatyvaus ginčų nagrinėjimo struktūras ir dalyvauti Europos Sąjungos alternatyvaus ginčų sprendimo iniciatyvose.
- Leisti informacinę bei metodinę medžiagą.

Supažindiname su 2019 m. Asociacijos veikla, įgyvendinant aukščiau minimus Aljanso veiklos tikslus ir uždavinius, vykdam vartotojų informavimo ir konsultavimo programas bei teikiant pasiūlymus dėl vartotojų teisių apsaugos politikos formavimo.

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

PROJEKTAI

Consumer Law Ready

2019 m. balandžio – gruodžio mėnesiais LVOA sėkmingai įgyvendino programos *Consumer Law Ready* viešinimo projektą. Informacija apie programą buvo nuolat skleidžiama įvairiais kanalais: žinutės ir vaizdo medžiaga platinta socialiniuose tinkluose, regioniniuose interneto portaluose, reklaminiai skydeliai, susieti su tarptautiniu programos tinklapiu <https://www.consumerlawready.eu/>, kuriame yra informacija visomis ES kalbomis, buvo patalpinti įvairiuose teminiuose portaluose, kad pasiektų skirtingas vartotojų grupes.

Buvo tiesiogiai bendraujama su verslininkų organizacijomis, įmonėmis, programos bukletai lietuvių kalba platinami renginiuose. Taip pat buvo surengti mokymai smulkių ir vidutinių įmonių atstovams Vilniuje ir Panevėžyje – jų dalyviai gavo mokymų medžiagą ir įgijo teisę konsultuoti savo kolegas vartotojų teisių klausimais. Mokymus sėkmingai baigė apie 30 verslininkų.

Programa *Consumer Law Ready* vykdoma Europos mastu, jai vadovauja BEUC (Europos vartotojų organizacija), bendradarbiaudama su UEAPME (Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacija) – MVĮ atstovais Europoje bei *Eurochambres* (Europos pramonės ir prekybos rūmų asociacija).

Projektą palaiko Europos Komisija ir Europos Parlamentas, finansuoja Europos Sąjunga. Jos tikslas – skleisti koncentruotą informaciją apie vartotojų teises smulkių ir vidutinių įmonių atstovams. BEUC aukštai vertina LVOA indėlį projekte, planuoja bendrą darbą tęsti ir kitais metais.

Consumer Pro

2019 m. LVOA pradėjo vykdyti Europos Komisijos Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato (DG JUST) inicijuotą ir BEUC koordinuojamą projektą *Consumer PRO*, kuris tęsis trejus metus.

Projekto tikslas – stiprinti nacionalines vartotojų organizacijas, kad vartotojų teisės visoje Europoje būtų ginamos kokybiškai ir profesionaliai. Siekiant užtikrinti, kad ši gebėjimų ugdymo programa atitiktų realius poreikius, pirmiausia buvo atlikta internetinė apklausa, kuri padės pagal esamą vietos organizacijų veiklos apimtį bei artimiausius projektus nustatyti aktualiausių mokymų poreikį.

Tyrimas vykdomas 30 šalių – t.y. apima visas ES valstybes nares, taip pat Norvegiją ir Islandiją. LVOA atliko tyrimą Lietuvoje, šiuo metu rezultatai apdorojami ir sisteminami. Kituose etapuose bus išrinktas projekto koordinadorius, kuris bus apmokytas kartu su kitų ES valstybių atstovais ir vykdys vartotojų mokymų programą Lietuvos organizacijoms.

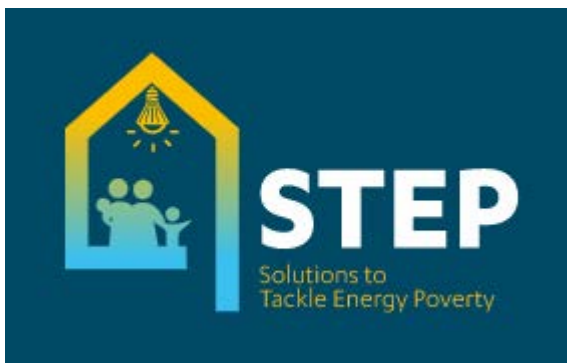

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

STEP (Horizon 2020)

LVOA drauge su BEUC bei kitomis Europos vartotojų organizacijomis 2019 m. pradėjo vykdyti Horizon 2020 projektą STEP – „Solutions to Tackle Energy Poverty“ („Sprendimai kovoje su energetiniu skurdu“). Projektas apima kai kurias šalis, turinčias didžiausią energetinio skurdo lygį Europoje. STEP – tai projektas, kurio metu bus sukurtas paprastas, inovatyvus ir lengvai pritaikomas priemonių modelis, skirtas kovoti su energetiniu skurdu. Projekte dalyvauja vartotojų organizacijos iš Bulgarijos, Čekijos Respublikos, Jungtinės Karalystės, Kipro, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Portugalijos, Slovakijos. Visas jas po vienu skėčiu vienija Europos vartotojų organizacija (BEUC). Partneriams padeda Jungtinės Karalystės tyrimų komanda.

Pagrindinis STEP tikslas yra palengvinti energetinį skurdą, skatinant vartotojų elgesio pokyčius. Energetinį skurdą patiriantys ar netoli šios ribos esantys vartotojai gaus konsultacijų ir patarimų, kaip nebrangiai pritaikyti energetinio taupymo sprendimus savo būstuose.

Projektas pradėtas 2019 m. birželio 1 dieną. LVOA teko projekte didesnė negu eilinio partnerio rolė: LVOA prižiūri viso projekto konsorciumo mastu vieno konkretaus paketo (angl. *work package*) vyksmą. Tai

reiškia, kad LVOA projekto komanda dirba ne tik atliekant projektą Lietuvoje, bet ir koordinuoja tam tikras projekto veiklas viso konsorciumo mastu.

Trys STEP uždaviniai:

- Kartu su vartotojų, socialinių darbuotojų, kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis, tiesiogiai patariančiomis žmonėms finansiniais, sveikatos ir įvairiais kitais klausimais, padėsime gyventojams, kenčiantiems nuo energetinio skurdo.
- Padėsime taupyti energiją vartotojams, patiriantiems energetinį skurdą, kartu užtikrinant jų gyvenimo kokybės standartą. Projekto metu visose devyniose šalyse patarsime gyventojams, kaip mažinant energijos sąnaudas taupyti pinigus, pagerinti savo sveikatą ir gerovę. Vykdsime informacines kampanijas, teiksime patarimus, kaip taupyti energiją, demonstruosime išlaidų sutaupymus, padėsime įdiegti nebrangias energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.
- Skleisime gerąją praktiką ir politinius sprendimus, galinčius sumažinti energetinį skurdą kitose Europos Sąjungos šalyse.

Sukurta daugiakalbė projekto svetainė – <https://www.stepenergy.eu/>. Lietuviška versija pasiekama čia: <https://www.stepenergy.eu/lt/>

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Vartotojų įgalinimas dalyvauti viešojo valdymo procesuose

2019-aisiais Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas vykdė projektą „Vartotojų įgalinimas dalyvauti viešojo valdymo procesuose“. Tai – vartotojų interesus atstovaujančių organizacijų jungtinis projektas, skirtas sustiprinti vartotojų organizacijas ir suteikti joms tinkamus įrankius ne tik atpažinti korupciją ir nepotizmą, bet ir tinkamai atstovauti ir ginti savo interesus darant įtaką viešojo valdymo procesams. Projektas vyks iki 2021-ųjų metų.

Projektas apima vartotojų pasiūlymus dėl viešųjų sprendimų, vartotojų organizacijų mokymus, gerosios užsienio patirties perėmimą, advokacijos plano sudarymą bei keletą svarbių vartotojams tyrimų. Projekto eigoje taip pat bus sukurta informacinė video medžiaga. Vykdydamas projektą 2019 m. Aljansas teikė įvairius pasiūlymus Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui, Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui, Lietuvos Respublikos teisingumo ir finansų ministerijoms, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai dėl Valstybinės vartotojų apsaugos plėtos 2019–2027 metų programos, vartotojų teisinės aplinkos tobulinimo ir vartotojų organizacijų stiprinimo.

Atsižvelgiant į projekto tikslus, partneriai pasirinkti tikslingai pagal sritis, kuriose siekiama daryti įtaką viešojo valdymo procesams: Lietuvos moksleivių sąjunga – atsakinga už vartotojų teisių apsaugą privačioms švietimo įstaigoms teikiant švietimo paslaugas; asociacija „Už sąžiningą bankininkystę“ ir Lietuvos bankų klientų asociacija – šie partneriai sėkmingai atstovauja vartotojų teises bankininkystės sektoriuje; Vartotojų teisių institutas – partneris, sukaupęs patirtį valstybiniame sektoriuje, teisėkūros ir vartojimo ginčų srityje. Visi partneriai labai skirtingi, todėl projektui labai reikalingi ir svarbūs su savo atsinešta patirtimi.

Pažymėtina, kad savo numatytais veiklomis projektas prisideda prie 2014-2020 metų nacionalinės pažangos programos tikslų, tokių kaip stiprinti tapatybę, pilietiškumą, atsakomybę ir bendradarbiavimą; skatinti pilietiškumą per teisinį ir ekonominį sąmoningumą ir demokratinį aktyvumą ir remti pilietinio ugdymo iniciatyvas, skatinančias pažinti ir įtvirtinti Lietuvos valstybės ir ES demokratinis procesus. Taigi, projekto veiklos ne tik pagerins vartotojų teisių apsaugą, tačiau ir suteiks vartotojų organizacijų galimybę teikti viešąsias paslaugas, tinkamai atstovauti savo interesus viešojo valdymo procesuose.

SOL – Solar Energy for Multi-Family Buildings in Lithuania

LVOA 2019 metais drauge su Vokietijos ir Lietuvos partneriais sėkmingai įvykdė projektą, skirtą saulės energijos panaudojimo daugiabučiuose galimybių ištyrimui ir rekomendacijų viešojo valdymo procesams teikimui.

Projektą „Saulės energija daugiabučiams Lietuvoje“ (SOL) parėmė Vokietijos aplinkos ministerijos įkurta programa EUKI (angl. *European Climate Initiative*). Jo metu buvo išanalizuotos ekonominės ir techninės galimybės rinktis saulės fotovoltinius elementus daugiabučiuose elektros ir galimai šilumos

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

gamybai. Parengtos rekomendacijos dėl atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimo rengiant daugiabučių atnaujinimo planus. Baigiamosios projekto konferencijos Seime 2019 m. balandžio 12 d. metu LVOA drauge su kitomis suinteresuotomis pusėmis diskutavo apie saulės energijos pritaikymo daugiabučių sektoriuje galimybes. Konferencijoje apsilankė per 100 žmonių, diskusiją vedė LRS Energetikos ir darnios plėtros komisijos vadovas, Lietuvos Respublikos energetikos ir aplinkos ministrai.

2019 m. balandžio 12 dieną Lietuvos Respublikos Seime įvyko konferencija apie saulės energijos panaudojimą daugiabučių namų sektoriuje. Konferencija sukvietė 115 dalyvių iš keliolikos ES šalių.

LVOA nuotr.

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Konferencijos akimirkos. LVOA nuotr.

LVOA VEIKLA TARPTAUTINĖJE ARENOJE

2019 metais Lietuvos vartotojų organizacijų aljanso nariai ir aktyvistai rezultatyviai dalyvavo Europos vartotojų organizacijos BEUC (*Bureau Européen des Unions de Consommateurs*, www.beuc.eu) darbe (t.y., LVOA atstovavo Lietuvos vartotojams europiniame lygyje Briuselyje) ir atvirkščiai – BEUC vykdytos bendros europinės kampanijos buvo su LVOA pagalba vykdytos Lietuvoje.

Pagrindinis BEUC tikslas – apjungti Europos Sąjungos ir kitų Europos valstybių vartotojų organizacijas, siekiant populiarinti, ginti ir atstovauti Europos vartotojų interesams, rengiant ir įgyvendinant Europos Sąjungos politiką vartotojų teisių apsaugos srityje, bendradarbiauti su Europos Sąjungos institucijomis ir kitomis įstaigomis. Savo veiklos prioritetais BEUC nustato 8 pagrindines vartotojų politikos sritis: produktų saugą, informacijos vartotojams teikimą, vartotojams skirtų prekių ar paslaugų pasirinkimo didinimą, atstovavimą, patirtos žalos atlyginimą, švietimą, vartotojų pagrindinių poreikių patenkinimą ir šviesią aplinką.

Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas pateikė paraišką įstoti į BEUC 2012-aisiais ir tapo BEUC nariu 2013 m. gegužės mėn. Nuo tada Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas turi galimybę dalyvauti

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

formuojant ES vartotojų srities politiką bei bendradarbiauti su ES institucijomis, sėkmingai įgyvendinti vartotojų teisių projektus, prisidėti prie aktualiausių problemų sprendimo.

Metų įvykiai:

Svarbiausi:

- **Consumers International, balandis-gegužė (Estoril):** čia vyko kas ketverius metus rengiamas pasaulinis aukščiausio lygio susitikimas. LVOA atstovas vyko į šį susitikimą, dalyvavo jo veikloje tiek plenariniuose posėdžiuose, tiek teminėse sekcijose (vartotojų teisių gynimas skaitmeninėje erdvėje, energetika, finansai).
- **BEUC Generalinė Asamblėja, gegužė (Brukselis) ir lapkritis (Helsinkis)** – į abu šiuos svarbiausius metų forumus, kur renkasi aukščiausio rango BEUC organizacijų narių atstovai, LVOA delegavo savo atstovus.

Antrajame susitikime Helsinkyje įvyko seminaras, kuriame pabrėžta klimato kaitos problematika. BEUC nariai pasirengė naujam veiklos etapui, kurio centre – padidintas dėmesys tvariam vartojimui visose gyvenimo srityse bei klimato kaitai, tokiu būdu atliepiant pasaulines tendencijas bei naujosios Europos Komisijos prioritetus.

- **BEUC Sveikatos ekspertų grupės susitikimas Vilniuje (2019 m. sausis) bei tarptautinė konferencija** vaistų prieinamumo Rytų ir Centrinės Europos šalyse tema: „**Visuomenės sveikata ES: kaip nutiesti tiltą tarp Rytų ir Vakarų**“. Renginį atidarė ir pagrindinį pranešimą skaitė tuometinis Europos Sąjungos komisaras, atsakingas už sveikatą ir maisto saugą Vytenis Povilas Andriukaitis. Renginys sutraukė virš 50 sveikatos srities profesionalų iš valdžios sektoriaus, NVO, vaistų gamintojų. Ši konferencija organizuota bendromis BEUC sekretoriato (sveikatos politikos pareigūnų skyriaus) bei LVOA jėgomis.

Konferencijos programa – čia:

https://www.beuc.eu/sites/default/files/programme_beuc-lvoa_event_in_vilnius.pdf

BEUC ekspertų grupės 2019 m., kuriose dalyvavo LVOA atstovai:

- BEUC Sveikatos ekspertų grupės metinis susitikimas, sausis, Vilnius
- BEUC Prekybos politikos ekspertų grupės metinis susitikimas, vasaris, Brukselis
- BEUC Teisės įgyvendinimo (*enforcement*) ekspertų grupės pirmojo pusmečio susitikimas, kovas, Brukselis
- BEUC Energetikos ekspertų grupės pirmojo pusmečio susitikimas, gegužė, Varšuva
- BEUC Mobilumo ekspertų grupės metinis susitikimas, birželis, Berlynas
- BEUC Komunikacijos ekspertų grupės metinis susitikimas, spalio, Brukselis
- BEUC Teisės įgyvendinimo (*enforcement*) ekspertų grupės antrojo pusmečio susitikimas, spalio, Brukselis
- BEUC Tvarumo (*sustainability*) ekspertų grupės metinis susitikimas, spalio, Viena
- BEUC Energetikos ekspertų grupės antrojo pusmečio susitikimas, lapkritis, Brukselis

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

- BEUC Finansinių paslaugų ekspertų grupės metinis susitikimas, lapkritis, Madridas

Kiti renginiai, kuriuose BEUC narystės dėka įgalintas atstovavimas Lietuvai:

Data	Sritis	Pavadinimas	Vieta
2019 m. sausis	Finansai	EC Academic Conference on Promoting Sustainable Finance, organized by the Technical Expert Group on Sustainable Finance and the Community of Practice in Financial Research, both set up by the European Commission	Briuselis
2019 m. balandis	Tvarus vartojimas, socialinės inovacijos	New Economy and Social Innovation Global Forum 2019	Malaga
2019 m. birželis	Tvarus mobilumas	Diskusija "Easily driving and charging an electric car across Europe" (įsk. LVOA atstovo dalyvavimą pranešėjo rolėje)	Briuselis
2019 m. spalio	Energetika	BEUC dirbtuvės apie 'flexible electricity offers'	Briuselis
2019 m. spalio	Tvarus vartojimas, užprogramuoto prekių senėjimo problematika	4th Symposium "Konsum Neu Denken"	Viena
2019 m. spalio	Vartotojų teisių užtikrinimas el. erdvėje	Konferencija „Protecting Consumers' Freedom in the Digital Era“	Briuselis
2019 m. lapkritis	Energetika	CEER 2019 Customer conference "Consumers at the heart of implementing the Clean Energy Package framework"	Briuselis
2019 m. lapkritis	Energetika	CEER, BEUC ir NEON dirbtuvės apie susietus produktus ('bundled products')	Briuselis
2019 m. lapkritis	Kolektyvinis vartotojų teisių gynimas	Konferencija „What now for the EU's Collective Redress Proposal“	Briuselis

Atskiro dėmesio nusipelno renginys „New Economy and Social Innovation Global Forum 2019“ (NESI), vykęs 2019 m. balandžio 24-26 dienomis Malagoje (Ispanija). Tai buvo savotiška įžanga į netrukus po šio renginio prie Lisabonos (Estoril vietovėje) vykusį globalų „Consumers International“ aukščiausio lygio susitikimą, vykstantį kas ketverius metus. LVOA NESI forumo metu drauge su OCU (tai pagrindinė Ispanijos vartotojų organizacija) atstovavo iš esmės visą Europinį vartotojų judėjimą – tiek plenarinėse sesijose, tiek darbe grupėse.. Kita aktyvi nevyriausybinė ES mastu veikianti

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

organizacija „Finance Watch“, buvusi tarp NESI rengėjų, itin palankiai įvertino faktą, kad vartotojai yra atstovaujami, ir ypač vertingu pripažino LVOA atstovo dalyvavimą tvarių finansų sekcijoje. Renginio išdavų bukletą galima rasti čia: <https://nesi.es/wp-content/uploads/2019/07/NESI-FORUM-MAGAZINE-v11-media.pdf>

Kitos BEUC iniciatyvos:

2019 m. rudenį LVOA aktyviai prisidėjo paleidžiant ES mastu vartotojų tyrimą apie tvarų maisto vartojimą. BEUC maisto ekspertų komanda parengė bendrą klausimyną, kurio lietuviškos versijos derinimą BEUC patikėjo LVOA aktyvistams. Lietuvos atveju klausimynas buvo užpildytas per rekordišką laiką, surinkus reikiamą reprezentatyvų skaičių atsakymų. Projekto rezultatai bus pristatyti 2020 m. kovo mėn. per BEUC metinį maisto ekspertų susitikimą Briuselyje.

BEUC sekretoriatas bei keletas aktyviausių BEUC narių (Altroconsumo, Which?, OCU ir kt.) koordinuoja keletą kolektyvinių ieškinių kampanijų. LVOA kaupia informaciją apie jas per Teisės įgyvendinimo (*enforcement*) ekspertų grupės susirinkimus bei sprendžia, į kurias europines kampanijas įsitraukti. Dalis šių iniciatyvų gali turėti atgarsių ir Lietuvoje.

Planai 2020-iesiems, kuriuos įgalina narystė BEUC:

2020-ųjų metų pradžioje LVOA pradės švaraus oro kampaniją – tai dar 2015-aisiais prasidėjusio aktyvaus LVOA įsitraukimo į „dyzelgeito“ problematiką tęsinys. Ši tema tebėra aktuali Lietuvoje dėl prastos aplinkos oro kokybės, ypač miestuose ir ypač judraus transporto srauto vietose.

Toliau vyks darbas tvarių finansų (angl. *sustainable finance*) srityje. Šiam projektui, vykdomam Lietuvoje, dalį lėšų skyrė BEUC.

Numatoma toliau nagrinėti galimybes kolektyviniam vartotojų interesų gynimui. Šiuo atveju bus naudojami Lietuvoje prieinami tokio gynimo instrumentai ir/arba įsitraukiama į BEUC sekretoriatai bei BEUC organizacijų narių koordinuojamus ieškinius.

Bendradarbiavimas su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, dalyvavimas tarptautiniuose mokymuose:

2019 m. sausio 30 d. Europos mažmeninių finansinių paslaugų forumas (European Retail Financial Forum, ERFF) kvietė apskrito stalo diskusijai (telefoninės konferencijos būdu) ES šalių vartotojų organizacijų atstovus bei finansų rinkos dalyvius bendrai konsultacijai apie tai, kaip atkurti pasitikėjimą finansų įstaigomis vartotojų akyse. LVOA atstovas K. Kupšys drauge su Norvegijos, Ispanijos, Rumunijos, Portugalijos ir kelių kitų ES šalių vartotojų organizacijomis išsakė svarbiausias problemas, kurios persekioja finansinių paslaugų vartotojus. Ypatingai Lietuvos atstovas kėlė skirtingų standartų, taikomų Vakarų ir Rytų šalyse, problemą bei priminė apie BEUC sukurtos platformos „The Price of Bad Advice“ (<https://www.thepriceofbadadvice.eu>) rémuose aprašytus vartotojų katastrofiškos patirties nupirkus bankų išsiūlytus toksiškus finansinius produktus atvejus.

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

2019 m. vasario 14 d. Europos Klimato Iniciatyvos (EUKI) surengta EUKI Academy sujungė video ryšius šios programos dalyvius išklaudyti online-paskaitas temomis: „Climate Finance in the EU“ (Aleksandra Novikova, IKEM institutas) bei „EBRD's SlovSEFF in Slovenia as a successful example of a sustainable energy financing facility“ (Andreas Schneller iš Adelphi).

2019 m. vasario 19 d. įvyko Europos Klimato Iniciatyvos (EUKI) mokymų „Capacity WORKS“ internetinė sesija, skirta mokymuose dalyvavusių asmenų patirties pasikeitimui.

Galiausiai, 2019 m. kovo 5-8 d. Vokietijoje, Berlyne, įvyko Metinė EUKI konferencija – projektų mugė („European Climate Initiative, Annual Conference 2019“) ir viešųjų ryšių mokymai, kuriuose dalyvavo LVOA atstovas.

2019 metų rudenį, užmezgus tamprą bendradarbiavimą su Europos atsinaujinančių energijos išteklių kooperatyvų susivienijimu REScoop.EU, lankytasi šios organizacijos biure ir sutarta dėl bendrų veiksmų vystant gaminančių vartotojų judėjimą ir jungimąsi į energetines bendrijas. REScoop.EU juridinių kompetencijų dėka LVOA 2019 m. gruodžio mėnesį teikė šios autoritetingos Europinės organizacijos bei Aljanso drauge rengtas pastabas numatomiems Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimams.

ŽINIASKLAIDA:

Kaip tapo įprasta, Aljanso veiklą padeda nušviesti žiniasklaida. Štai nepilnas 2019 m. veiklos viešinant Aljanso darbus ir nuomonę sąrašas:

<https://www.tv3.lt/naujiena/naujienos/986739/nerimauja-del-saugumo-6-imones-gali-matyti-pinigu-likuti-saskaitoje>

<https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/vartotoju-organizacijos-sodros-pensijos-skaiciuokle-fikcija-bet-gerai-kad-yra-nors-tokia-662-1103056>

<https://www.tv3.lt/naujiena/verslas/990514/dure-i-silpniausias-privaciu-pensiju-vietas-pinigu-paprastai-nepasiimsite>

<https://www.vz.lt/rinkos/2019/02/21/kaltinimai-swedbank-pinigu-plovimu--smugis-visai-baltijos-saliu-banku-sistemai>

<https://www.delfi.lt/verslas/verslas/kodu-korteles-pakeisiantis-smart-id-kelia-nerima-baiminamasi-del-duomenu-saugumo.d?id=80411497>

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Pranešimas spaudai dėl šilumos ūkio, 2019 m. vasario 20 d.:

LVOA pranešimas žiniasklaidai | 2019 02 20 | Šilumos ūkio eksperimentai: vos pakeitė tvarką – ir vėl gresia reforma: <http://www.lvoa.lt/pranesimai-spaudai/silumos-ukio-eksperimentai-vos-pakeite-tvarka-ir-vel-gresia-reforma>

Naujienų agentūra ELTA | 2019 02 20 | LVOA: šilumos ūkis tampa nesibaigiančių valdžios eksperimentų lauku

Naujienų agentūros BNS Spaudos centras | 2019 02 20 | Šilumos ūkio eksperimentai: vos pakeitė tvarką – ir vėl gresia reforma: <https://sc.bns.lt/view/item/296731>

Naujienų portalas Lrytas.lt | 2019 02 20 | Šilumos ūkis tampa nesibaigiančių valdžios eksperimentų lauku: <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2019/02/20/news/silumos-ukis-tampa-nesibaigianciu-valdžios-eksperimentu-lauku-9310992/>

Naujienų portalas Diena.lt | 2019 02 20 | Šilumos ūkis tampa nesibaigiančių valdžios eksperimentų lauku: <http://www.diena.lt/naujienos/verslas/ekonomika/silumos-ukis-tampa-nesibaigianciu-valdžios-eksperimentu-lauku-902094>

Naujienų portalas Kauno.diena.lt | 2019 02 20 | Šilumos ūkis tampa nesibaigiančių valdžios eksperimentų lauku: <http://kauno.diena.lt/naujienos/verslas/ekonomika/silumos-ukis-tampa-nesibaigianciu-valdžios-eksperimentu-lauku-902094>

Naujienų portalas Klaipeda.diena.lt | 2019 02 20 | Šilumos ūkis tampa nesibaigiančių valdžios eksperimentų lauku: <http://klaipeda.diena.lt/naujienos/verslas/ekonomika/silumos-ukis-tampa-nesibaigianciu-valdžios-eksperimentu-lauku-902094>

<https://www.lrytas.lt/verslas/mano-pinigai/2019/03/15/news/pakutens-padus-susibure-bendraminciai-patars-kokiu-finansiniu-instituciju-vengti-9593451/>

<https://www.delfi.lt/verslas/verslas/lietuvoje-prades-veikti-tvariu-finansu-stebesenos-grupe-patars-kokiu-finansiniu-instituciju-vengti.d?id=80622597>

<https://www.lzinios.lt/Ekonomika/banku-pelnas-skandalingas-/284578#136062>

<https://www.tv3.lt/naujiena/verslas/993720/ruosia-pensiju-naujove-lietuvoje-apie-ja-girdejo-retas>

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013716476/panorama-su-vertimu-i-gestu-k>

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

<https://www.ziniuradijas.lt/laidos/dienos-klausimas/ko-siekiamo-2009-uju-metu-krizes-tyrimu?video=1>

LRytas.lt: Bankų klientų gynėjas kirto Lietuvos bankui: „Turime vartotojų apsaugos griuvėsius“

<https://www.lrytas.lt/verslas/mano-pinigai/2019/04/03/news/banku-klientu-gynejas-kirto-lietuvos-bankui-turime-vartotoju-apsaugos-griuvesius--9833870/>

DELFI TV: "Kupšys: žmonės nuskurdo ir emigravo dėl bankų teroro"

<https://www.delfi.lt/verslas/verslas/kupsys-zmones-nuskurdo-ir-emigravo-del-banku-teroro.d?id=80800817>

<https://www.tv3.lt/naujiena/verslas/996056/banku-kodu-korteles-isnyks-apsipirkti-teks-kitaip>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/964084/ismanieji-skaitikliai-uz-kuriuos-susimokes-lietuviai-saskaitos-uz-elektra-isaugs-taciau-ilgainiui-zadama-nauda>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/983370/atgijusi-vilibor-tema-kol-jakeliunas-mojuoja-lietuvos-banko-pazyma-sis-bando-paaiskinti-skandalingas-tezes>

Konferencija Seime: SOL projekto rezultatų pristatymas

Konferencijos akimirkos LRS paskyroje:

<https://www.flickr.com/photos/97441645@N08/sets/72157708172339924>

Vaizdo įrašas:

<https://www.youtube.com/watch?v=2phsz8WanKU>

LRS pranešimas spaudai:

https://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=35403&p_k=1&p_t=265801

LVOA pranešimas spaudai:

<http://www.lvoa.lt/pranesimai-spaudai/ekspertu-izvalgomis-apsiginklave-vartotojai-siulo-renovacijos-revoliucija-/>

DELFI:

<https://www.delfi.lt/projektai/eko-energetika/renovacija-turetu-buti-kitokia-vertetu-pasitelkti-saules-energija-o-ne-storinti-sienas.d?id=80890309>

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/989875/paskola-bustui-is-banko-kada-rinktis-fiksuotas-o-kada-kintamasias-palukanas>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1052793/nenustebkite-uzsimanius-kredito-korteles-gali-prireikti-sutuoktinio-sutikimo>

<https://www.lzinios.lt/Ekonomika/kodel-sveicarai-megsta-grynuosius-o-lietuviai-skaitmeninius-pinigus/286559>

http://www.respublika.lt/lt/naujienos/lietuva/kitos_lietuvos_zinios/besitraukiantis_bankas_reze_is_peties_kaip_reaguos_kiti/

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1079464/swedbank-atsidure-dar-vieno-skandalo-centre-ar-ypa-pagrindo-nerimauti>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1083881/banku-pelnai-auga-kartu-su-jais-ir-paslaugu-ikainiai>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1085026/traktoriu-gal-ir-neapmokestins-bet-akys-krypsta-i-ukininkams-pigesni-dyzelina>

<https://kauno.diena.lt/naujienos/verslas/ekonomika/kaip-isgyvena-smulkusis-verslas-visiems-misle-925603>

<https://www.delfi.lt/video/laidos/delfi11/delfi-11-lietuvos-bankuose-didziules-naujoves-jau-netrukus-kokie-pokyciai-laukia.d?id=82069779>

<https://www.delfi.lt/verslas/mano-urai/lietuvoje-mazeja-tiek-banku-padaliniu-tiek-bankomatu-gyventojai-imasi-uz-galvu-bankai-beria-priezastis.d?id=82013095>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1089291/miesta-paliko-be-banko-padalinio-klientams-pasiule-vykti-50-kilometru-i-kauna>

<https://www.delfi.lt/verslas/mano-urai/lietuvos-bankuose-didziules-naujoves-jau-netrukus-kokie-pokyciai-laukia.d?id=82075109>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1090864/jungtines-karalystes-bankai-klientus-vilioja-jiems-mokedami-kodel-taip-nera-lietuvoje>

<https://www.lrytas.lt/verslas/mano-pinigai/2019/09/02/news/tyrimas-artskleide-nemalonia-tiesa-lietuvos-finansu-rinkos-prieziuros-spragos-vis-gilesnes-11645359/>

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

<https://www.tv3.lt/naujiena/verslas/1011421/banku-gobsumas-ar-neprieziura-kodel-gyventojai-palukanu-moka-vis-daugiau>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1096993/requiem-kodu-kortelems-be-smart-id-yra-ir-kitu-alternatyvu-taciau-nemokamai-ju-niekas-neduos>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1097465/dalis-pensiju-fonduose-atsidurusiu-zmoniu-neviltyje-kaupia-per-prievarta-o-atsisakyti-negali>

<https://www.15min.lt/verslas/naujiena/bendroves/smart-id-gedimai-vadovas-priezasciu-neatskleidzia-ekspertai-musa-pavojaus-bugnus-663-1203798>

<https://www.tv3.lt/naujiena/verslas/1013765/naujas-mokestis-kelia-aistras-taikytu-bankams-bet-moketu-gyventojai>

<https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/1013923/lietuvoje-veikiantys-bankai-pirmauja-visoje-es-pagal-pelninguma>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1102013/biodegalu-gamintojai-siekia-kad-priedus-i-dyzelina-butu-galima-maisyti-visus-metus>

<https://www.15min.lt/gyvenimas/naujiena/namai/ar-vieno-zmogaus-energijos-sutaupymai-tikrai-nieko-nereiskia-1034-1218636>

<https://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/uz-skubu-pervedima-paklojo-29-eurus-kodel-lietuviai-moka-brangiau-nei-latviai-ir-estai-662-1217422>

<https://www.ve.lt/naujienos/ekonomika/it/startuoja-sistema-netrukdyk-padesianti-apsisaugoti-nuo-nepageidaujamos-reklamos-1743571/>

<https://www.delfi.lt/verslas/nuomones/kestutis-kupsys-kaip-as-ismokau-pamilti-klimato-kaita.d?id=82579785>

<https://www.lrt.lt/naujienos/eismas/7/1109199/aplinkosaugininkai-perspeja-kad-ne-visi-biodegalai-vienodai-geri-nezinoma-kas-atsiduria-automobiliu-bakuose>

<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/nuomones/kestutis-kupsys-ar-turime-teise-zinoti-ka-pilame-i-baka-18-1222768>

<https://lsveikata.lt/aktualijos/saldainiai-automobiliu-bakuose-11144>

<https://www.delfi.lt/verslas/mano-eurai/ateitis-be-grynuju-privers-ar-patys-taip-pasirinksime.d?id=82726061>

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

<https://www.vz.lt/finansai-apskaita/bankai-draudimas/2019/11/17/bankai-grynuju-paslaugas-vis-labiau-patiki-savitarnai>

<https://m.diena.lt/naujienos/verslas/ekonomika/g-nausedai-prabilus-apie-komercinio-banko-steigima-ekspertu-nuomones-nedziugina-940126>

<https://www.tv3.lt/naujiena/verslas/1019000/banku-skyriu-tustejimo-metas-reikalingi-tik-jusu-pinigai-bet-ne-jus>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1129529/smart-id-tapo-nauju-sukciu-taikiniu-gali-pasisavinti-tukstantines-sumas>

ir kt. (sąrašas nebaigtinis, ataskaitoje minimi tik stambiausių žiniasklaidos priemonių skelbti Alianso atstovų pasisakymai, komentarai, nuomonės)

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

KITA VEIKLA LIETUVOJE

Gaminančių vartotojų memorandumo pasirašymas 2019 m. rugpjūčio 1 d.

Siekiant skatinti tvarią elektros energiją gaminančių vartotojų plėtrą, Energetikos ministerijos iniciatyva įkurtas Gaminančių vartotojų aljansas, kuris vienija atsinaujinančios energetikos pramonę, saulės elektrines montuojančias kompanijas, tinklų operatorius ir vartotojų atstovus.

Rugpjūčio 1 d. iškilmingai pasirašytas susitarimas dėl gaminančių vartotojų aljanso įkūrimo. Renginyje, kuris vyko prie ministerijos, Lukiškių aikštėje, dalyvavo Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Lietuvos saulės energetikos asociacijos, Nacionalinės Lietuvos energetikos asociacijos ir Lietuvos vartotojų organizacijų aljanso atstovai, drauge su Energetikos ministru Žygimantu Vaičiūnu pasirašę svarbų susitarimą dėl tolesnių veiksmų skatinant gaminančių vartotojų gausėjimą.

MEMORANDUMAS
DĖL TVARIO ELEKTROS ENERGIJĄ GAMINANČIŲ VARTOTOJŲ PLĖTROS LIETUVOJE

2019 m. rugpjūčio 1 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, toliau vadinama **Energetikos ministerija**, ir Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos saulės energetikos asociacija, Nacionalinė Lietuvos energetikos asociacija, Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas, toliau visos kartu (ir vėliau prie šio Memorandumo prisijungę kiti subjektai (ir) ar jų asociacijos) vadinamos **Gaminančių vartotojų aljansu**.

Siekiamas skatinti tvarią elektros energiją gaminančių vartotojų plėtrą Lietuvoje, **atsižvelgdamas** į Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. XIII-1288 (toliau – NENS), 25.1.2 papunktyje numatytą tikslą didinti decentralizuotos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, gamybą.

sudarė šį Memorandumą dėl tvarios elektros energiją gaminančių vartotojų plėtros Lietuvoje (toliau – **Memorandumas**):

Memorandumo tikslas

Energetikos ministerija ir Gaminančių vartotojų aljansas, suprasdami, kad įgyvendinant NENS numatytą tikslą didinti decentralizuotos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, gamybą, yra būtina skatinti tvarią gaminančių vartotojų plėtrą Lietuvoje, šio Memorandumu įsipareigoja siekti glaudesnio tarpusavio bendradarbiavimo:

- 1) stiprinant vartotojų informavimą ir tokiu būdu didinant visuomenės sąmoningumą apie žaliąją decentralizuotą energetiką, galimus finansinio ir reguliacinio skatinimo mechanizmus, elektrinių įrangos gamybos, elektrinių montavimo ir prijungimo procesus;
- 2) stiprinant atsinaujinančios energetikos įvaidį siūlant vartotojams kokybiškus ir konkurencingus klimato kaitą mažinančios energijos gamybos įspėjimus;
- 3) ieškant valstybei ir vartotojų vertę kuriančių sprendimų viešajame ir privačiame sektoriuose.

Įsipareigojimai

* Energetikos ministerija ir Gaminančių vartotojų aljansas įsipareigoja aktyviai ir visapusiškai bendradarbiauti stiprinant vartotojų informavimą ir tokiu būdu didinant visuomenės sąmoningumą apie žaliąją decentralizuotą energetiką.

Energetikos ministerija ir Gaminančių vartotojų aljansas Memorandumo tikslų siekia vadovaudamiesi tarpusavio bendradarbiavimo, operatyvumo, sąžiningumo ir akademiškumo principais.

Baigiamosios nuostatos

Šis Memorandumas įsigalioja nuo jo pasirašymo momento.

Prie Memorandumo turi teisę prisijungti kiti subjektai ir (ar) asociacijos. Kiti subjektai ir (ar) asociacijos, pageidaujantys prisijungti prie Memorandumo, Energetikos ministerijai pateikia laisvos formos raštą – sutikimą prisijungti prie šio Memorandumo.

Memorandumas gali būti nutrauktas šį Memorandumą pasirašančių šalių iniciatyva, informavus kitą šalį prieš 14 dienų.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos vardu *Žygimantas Vaičiūnas*

Lietuvos pramonininkų konfederacijos vardu *Viduslavas Juonaitis*

Lietuvos saulės energetikos asociacijos vardu *Ritas Kacius*

Nacionalinės Lietuvos energetikos asociacijos vardu *Dolom. Casarbas*

Lietuvos vartotojų organizacijų aljanso vardu *Kęstutis Kyjūnas*

LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS

Bendradarbiavimas su kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis ir NVO koalicijos steigimas

Siekiant efektyvesnio NVO sektoriaus bendradarbiavimo bei įvairiose veiklos srityse veikiančių organizacijų pajėgumų konsolidavimo, Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras dar 2007 metais inicijavo Nacionalinės NVO koalicijos sukūrimą. 2009 metais bendradarbiavimo sutarties pagrindu pradėjo veikti skėtinių NVO koalicija, prie kurios vėliau prisijungė ir LVOA.

LVOA yra aktyvi NVO koalicijos narė, kartu su kitomis skėtinėmis NVO siekia palankesnės NVO aplinkos. 2019 metais skėtinių NVO bendradarbiavimas perėjo į sudėtingesnę lygį: buvo įsteigta asociacija – **Nacionalinė NVO koalicija**, o LVOA buvo viena iš steigėjų.

***

Aljansas ir 2020 metais numato vykdyti savo misiją ir siekti jo įstatuose numatytų tikslų, kaip nacionaliniu ir tarptautiniu mastu atstovauti Lietuvos vartotojų asociacijų interesams valstybės valdžios institucijose, verslo struktūrose bei nevyriausybiname sektoriuje, taip pat ginti kitus asociacijų viešuosius interesus, kaupti ir sisteminti informaciją, susijusią su vartotojų socialine integracija, vartotojams aktualia socialine politika bei vartotojus atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veikla, konsultuoti Aljanso narius, vykdyti LVOA narių gebėjimo stiprinimo programas; dalyvauti rengiant ir/ar derinant su vartotojais susijusių įstatymų, kitų teisės norminių aktų bei normatyvinių dokumentų projektus; teikti Aljanso nariams metodinę, informacinę, konsultacinę pagalbą organizacijų valdymo, planavimo, finansavimo ir kitais klausimais; atstovauti Aljanso narių bei visų Lietuvos vartotojų interesams valstybės valdžios institucijose, teismuose, nevyriausybinese organizacijose, taip pat tarptautinėse organizacijose ir kitose institucijose; megzti ir palaikyti ryšius su užsienio partneriais, ypač išnaudojant tam LVOA narystės BEUC teikiamas galimybes; leisti informacinę bei metodinę medžiagą. Šioms veikloms vykdyti Aljansas turi sukaupęs būtinus resursus - dalyvaujama LR bei tarptautinių (ES) institucijų finansuojamuose projektuose, sekamos vartotojų srities aktualijos, operatyviai reaguojama į įvykius.

Lietuvos vartotojų organizacijų aljanso prezidentė

Dr. Eglė Kybartienė